

KDYBY BYLA ŠLECHTOVKA V ANGLII...

ESTER GEROVÁ

Když jsem byla naposledy ve Velké Británii na svatbě své známé, jinak konzervativní Britka mne překvapila svou vášní přispívat na charitu. Je pro ni rutinou odnést nepoužité svršky potřebným nebo vybrat místo svatebních darů peníze na postižené rakovinou. Stejně tak mnoho Britů dobrovolně přispívá prací. V rámci výletu do rodného domu Williama Shakespeara ve Stratfordu nad Avonou jsem například viděla dobrovolníky, kteří v dobových kostýmech provázeli návštěvníky místnostmi, kde se dramatik narodil, žil a pracoval. V zahradě domu se to zase hemžilo herci inscenujícími ukázky z Shakespearových děl. Na prezentaci tohoto autora se zde podílí 26 tisíc dobrovolníků z *Shakespeare Birthplace Trust*.

Před pár lety jsem zavítala do Hronova, kde stojí rodný dům jednoho z našich nejvýznamnějších literátů Aloise Jiráska. Viděla jsem světnici, v níž se narodil nebo spíž na chléb, který pekli Jiráskovi rodiče. O průvodci, který by mne zasvěceně provedl Jiráskovým životem a dílem, se však hovořit nedalo. Pokladníka a částečně i průvodce zde dělal zaměstnanec Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. Žádný pohotový výklad v dobových kostýmech, žádná scénka z Jiráskových dramát.

Ale zpět do Velké Británie, kde 70 494 lidí v rámci dobrovolnické organizace *National Trust* provádí bez nároku na honorář lesnické práce, upravuje zahrady, domy nebo si krátí prázdniny sázením a prořezáváním stromků.

National Trust je nestátní podnik, který ze třetiny živí členské příspěvky, zbytek tvoří dobrovolné dary, odkazy ze závětí, granty na provozní náklady a příspěvky, výnosy z provozů podniků, hotelů a investic. Ve více než šedesátimilionové Británii je patnáct procent lidí členy *National Trustu* a jsou na to hrdí. Moje česká kamarádka je zahradní architektka. Nyní žije v Londýně a už se stala členkou *National Trustu*. Tvrdí, že je pro ni ctí pomáhat v rámci stáží v Chelsea Physic Garden se stavbou zahrad, a to nejen kvůli praxi, ale i proto, aby zůstala v Británii aktivní. Díky členství v *National Trust* má levnější vstupné do hradů a jiných pamětihodností. A jak je tomu u nás, konkrétně v Praze?

Když se procházím po Stromovce neboli Královské oboře, pokaždé mě zarazí neschopnost jakékoliv organizace opravit zdejší Šlechtovu restauraci. Původně císařský letohrádek postavil francouzský architekt Jean Baptiste Mathey koncem 17. století v barokním stylu a v roce 1856 dostavěl jeho kolega Bernhard Grueber novogotické arkády. V roce 1882 si stavbu pronajal podnikatel Václav Šlechta a provozoval v ní zahradní restauraci, kam zejména o nedělích a svátcích proudily davy Pražanů. Po druhé světové válce byl podnik znárodněn, i nadále fungoval jako restaurace a v poslední fázi tam byla krejčovská dílna. Šlechtovka začala chátrat až po druhém požáru v roce 1980.

Městská část Praha 7 plánovala restauraci zrenovovat již od roku 1996.

Zatím se dosáhlo toho, že celou stavbu přehozena obrovským rázkem, jak by někdy v její opravená verze vypadal stropních fresek Jana Jiřího Steinfelsu a odvezli je do školy v Litomyšli. Proč se to děje? Architekti Mikuláš Špička vypracovali projekt v roce 1999 poté, co vyhráli soutěž v části Praha 7. Až v roce 2002, v období Pavla Bém od Magistrátu hlavního města, došlo k úpravě kázku na přepracování. Náklady na opravu Šlechtovky vzrostly na 169 milionů Kč, což nebylo i schváleno, jak mi řekl Hulec. Město posléze vybralo na stavební firmu, jež měla opravit. Vyhrál Metrostřední s nižším požadovaným rozpočtem na čtvrt miliardy korun. Ale architekt pražského primátora (TOP 09) nastoupil do funkce a soutěž zrušil. Projekt slovo zdál přebujelý a iracionální, že architektův projekt tak, aby cena byla 100 milionů korun. Architektův obdržení zakázky nepo-

ESTER GEROVÁ (1982)
v Praze a Literární akademii
a rozhovory pro Český rozhlas

ESTER GEROVÁ

estátní podnik, který
ké příspěvky, zbytek
ary, odkazy ze závětí,
náklady a příspěv-
podniků, hotelů
šedesátimilionové
procent lidí členy
ou na to hrdí. Moje
zahradní architekt-
yně a už se stala
rustu. Tvrdí, že je pro
mci stáží v Chelsea
stavbou zahrad, a to
le i proto, aby zůstala
Díky členství v Nati-
ější vstupné do hradů
ností. A jak je tomu
Praze?

žím po Stromovce ne-
e, pokaždé mě zarazí
oliv organizace opravit
stauraci. Původně
postavil francouzský
tiste Mathey koncem
m stylu a v roce 1856
a Bernhard Grueber
y. V roce 1882 si stavbu
Václav Šlechta a pro-
ní restauraci, kam
a svátcích proudily
ruhé světové válce byl
i nadále fungoval jako
ední fázi tam byla krej-
tovka začala chátrat
ru v roce 1980.
Praha 7 plánovala
vat již od roku 1996.

Zatím se dosáhlo toho, že je přes zchátra-
lou stavbu přehozena obří plachta s ob-
rázkem, jak by někdy v budoucnu mohla
její opravená verze vypadat. Nedávno
odborníci alespoň sejmuli fragmenty
stropních fresek Jana Jakuba Stevense ze
Steinfelsu a odvezli je do restaurátorské
školy v Litomyšli. Proč se ještě neopra-
vuje? Architekti Mikuláš Hulec a Daniel
Špička vypracovali projekt opravy v roce
1999 poté, co vyhráli soutěž pro Městskou
část Praha 7. Až v roce 2008, za primátor-
ského období Pavla Béma (ODS), dostali
od Magistrátu hlavního města Prahy za-
kázku na přepracování tohoto projektu.
Náklady na opravu Šlechtovky se po ode-
vzdání projektu v roce 2009 pohybovaly
kolem 169 milionů Kč včetně DPH. A tak
byly i schváleny, jak mi potvrdil architekt
Hulec. Město posléze vyhlásilo soutěž
na stavební firmu, jež měla Šlechtovku
opravit. Vyhrál Metrostav s údajně nej-
nižším požadovaným rozpočtem opravy
na čtvrt miliardy korun. Nynější námě-
stek pražského primátora Václav Novotný
(TOP 09) nastoupil do funkce v roce 2010
a soutěž zrušil. Projekt se mu podle jeho
slov zdál přebujelý a iracionální. Vysvětlil
mi však, že architektům zadal úpravu
projektu tak, aby cena nepřesáhla 125 mi-
lionů korun. Architekt Hulec mi však
obdržením zakázky nepotvrdil. Náměstek

Novotný má nicméně podle svých slov
v plánu vyhlásit novou soutěž na stavební
společnost, která restauraci opraví. Začít
by se podle něj mělo napřesrok. Zároveň
ale náměstek podotkl, že oprava Šlech-
tovy restaurace není pro město výhodná,
jelikož její provoz nevydělá na výdaje
spojené s restaurací památky.

Proč na tuto významnou pražskou
památku nepřispěl soukromý dárc, když
se město nemůže rozhoupat? Mnoho
soukromníků od investice do opravy
Šlechtovy restaurace odstoupilo: nevede
k ní přístupová cesta pro motorová vozi-
dla, což by odradilo náročnější klientelu.
Dalším argumentem politiků a investo-
rů je, že oprava je nevýhodná, protože
Šlechtovku může zasáhnout povodeň.
To je však absurdní. Podle této logiky
by v Trojské kotlině nemohl stát zámek
a v centru Prahy další památky včetně
Karlova mostu.

Myslím si, že je národní ctí jednu
z našich nejhroženějších památek opra-
vit. Jen v hlavním městě jich je v podob-
ném stavu čtyřicet pět. Mnoho desítek
milionů korun ze soukromých a veřej-
ných zdrojů se letos investovalo do Olym-
pijského parku na Letné, který utužil
národní uvědomění na 17 dní. V případě
Šlechtovky by se však jednalo o investici
přesahující generace.

ESTER GEROVÁ (1982) je publicistka. Absolvovala herectví na Konzervatoři
v Praze a Literární akademii Josefa Škvoreckého. Přípravuje reportáže
a rozhovory pro Český rozhlas Plus a časopisy Regenerace, Koktejl a Xantypa.